

De opmars van de wolfhond

Nu het aantal wolven in Nederland toeneemt en hiermee de polarisatie hoogtij viert, ondervinden ook wolfhondbezitters dat er een ijzige wind door het land trekt. Konden ze een aantal jaren geleden nog respect oogsten met hun wolfhonden, een kruising tussen een wolf en een hond, nu krijgen ze vaak te maken met onbegrip en zelfs agressie. Toch weerhoudt dit de echte liefhebber er niet van om een bijzondere kameraadschap op te bouwen. Met veel geduld, doorzettingsvermogen en liefde kan er een prachtige relatie tussen mens en dier ontstaan.

Fotografie en tekst door Marielle van Uitert

In mijn tocht kriskras door Nederland ontmoet ik eigenaren die zich een leven zonder wolfhond niet meer voor kunnen stellen. Ze geven mij een inkijkje in hun privéleven waarin het dier een volwaardig gezinslid vormt. Pootjes geven en stokken apporteren is niet weggelegd voor dit soort honden die al vroeg gesocialiseerd moeten worden en veel beweging nodig hebben.

Helaas kijken sommige mensen niet verder dan hun stoere wolfachtige uiterlijk en beseffen niet dat ze hun leven aan moeten passen aan het

samenleven met deze hond. Er zijn zelfs mensen die denken een wolfhond op een flatje zonder tuin te kunnen houden. Deze gevallen belanden vaak in een grijs circuit waar ze via Marktplaats of eBay verhandeld worden. Hierbij gaan ze vaak van hand tot hand en belanden in een neerwaartse vicieuze spiraal. Ontmoet de twee gezinnen die ieder op hun eigen manier hun leven op de wolfhond hebben aangepast en het dier met respect en aandacht in hun leven hebben geïntegreerd, ieder op zijn/haar eigen unieke wijze.

PORTRET 1: VERA STERRENBURG

Dat deze relatie beide partijen op de proef kan stellen is dan ook de reden dat Vera Sterrenburg (42) samen met haar man Robert (48) en vriendin Rian (46) in 2013 de stichting Wolfdog SOS heeft opgericht waar eigenaren en wolfhonden worden begeleid om samen weer een team te vormen als deze band ontspoord is.

Op een camping in het Brabantse Luiksgestel word ik hartelijk ontvangen door het stel dat een knus chalet bewoont midden in de bossen. Bij het hek staan drie prachtige wolfhonden en een Västgötaspets (Oertype, kortbenige Zweedse herdershond) met ieder een geheel eigen karakter. Terwijl Jayden, een tweejarige Saarlooswolfhond, behoedzaam, zelfs een beetje schuw, mij vanaf een afstand observeert, hangen Tristan (11-jarige Saarlooswolfhond) en Faya (American Wolfdog) al gelijk ontspannen om me heen op de lounge set. Ook de Västgötaspets Niwi van net een jaar laat van zich horen en besluit in mijn nek te gaan zitten.

“Het zijn echte knuffelberen voor ons gezin”

Het ijs is gebroken en de Brabantse cake wordt aangesneden.

Iedereen wil tegenwoordig een wolfhond hebben óf ze zien hem het liefst dood

Als ik in de tuin bij Vera zit en de honden heerlijk zie spelen in een omgeving waar ze lekker hond mogen zijn, snijdt Vera het onderwerp gelijk aan. “Iedereen wil tegenwoordig een wolfhond hebben óf ze zien hem het liefst dood. Een middenweg of een volwassen discussie is haast onmogelijk sinds de komst van de wolf in Nederland”.

De meningen staan vaak lijnrecht tegenover elkaar, net zoals dat bij de wolf het geval is, aldus Vera, kynoloog met een specialisatie in Wolfhonden en Oertypen. Het komt helaas maar al te vaak voor dat mensen zo'n dier met nog veel oerinstinct impulsief aanschaffen omdat hij er zo stoer uitziet.

Vera en Robert Sterrenburg met hun 3 prachtige wolfhonden.

Men staat er dan niet bij stil dat een hond gaat puberen en wolfhonden erom bekend staan graag je woning te slopen en slecht alleen te kunnen zijn. Mensen raken ook vaak gefrustreerd als ze ontdekken dat het dier hun commando's niet opvolgt en een gereserveerd karakter behoudt. Hoewel een Wolfhond zeker dingen kan leren, moet je absoluut geen slaafse hond verwachten. Het gedrag naar andere honden en naar honden van hetzelfde geslacht kan ook sterk veranderen op een leeftijd tussen de een en drie jaar. Ze puberen later en langer dan de gemiddelde hond. Vaak komt Vera dan in beeld waarbij ze in het allerergste geval de hond moet herplaatsen. Dit is echter wel het allerlaatste redmiddel waar een traject van voorlichting, testen, hulp, observatie en gedragsbegeleiding aan vooraf gaat. Als Vera echt alles uit de kast heeft getrokken en niets meer werkt, dan zorgt ze dat het dier tussentijds in een gastgezin verblijft net zolang totdat ze een nieuwe geschikte eigenaar heeft gevonden. Zo reisde ze af naar een Tsjechoslowaakse wolfhond-kruising die op de euthanasielijst in een asiel in Amsterdam stond. Ze ging erheen ter observatie en om zijn vacht te plukken maar vond het zo sneu dat ze op zoek ging naar een tussentijdse oplossing. Gelukkig vond ze op haar zoektocht uiteindelijk een dierenpension in Drenthe dat bereid was om het dier tijdelijk op te vangen. Er ontstond al snel een hechte band tus-

sen het gastgezin en de hond waardoor ze hem belangeloos hebben opgevangen en uiteindelijk zelfs hebben geadopteerd. Hij is nu deel van het gezin.

Vera heeft inmiddels een enorme staat van dienst opgebouwd in de wereld van de dierenopvang en bescherming en als voormalig voorzitter van de Nederlandse Tamaskan Club (NTC). Een vrouw die weet van aanpakken. Terwijl Faya, die 43 procent wolfaandeel bezit, nog steeds nieuwsgierig door de tuin loopt, ligt de 11-jarige Tristan in diepe rust tegen Robert aan. "Het zijn echte knuffelberen voor ons gezin", aldus Robert. Vera denkt aan gezinsuitbreiding, ze wil nog graag een wolfhond erbij. Dan is volgens haar de roedel compleet.

Tamaskan-Puppytest

Al vroeg in de ochtend loop ik door de smalle straatjes van Alblasterdam waar ik vanachter een hek door bekende hondenogen (Luyksgestel) wordt bekeken. Ik word hartelijk begroet door Faya, Tristan en Niwi terwijl de 2-jarige Jayden de boel veilig vanuit de verte observeert.

Vera verwent haar wolfjes nog even voordat ze koers zet richting de Tamaskan-kennel Grey of Flanders van Christian Monos in het Belgische Stekene.

De keuken ligt vol met harige bolletjes wol. Moeder Oonai houdt alles nauwgezet in de gaten terwijl Tane-Nui, de reusachtige vader, zijn zojuist gegeten kostje uitbraakt voor de tien kleintjes die aan zijn lippen hangen. Ondanks zijn woeste uiterlijk, gaat er achter dit masker een ontzettend lieve zorgzame reu schuil. Hij vervult zijn vaderrol met glans en kan leunen op jarenlange ervaring. Bij het vorige nest van Oonai nam hij eveneens de verzorgende rol op zich terwijl hij zelf niet eens de vader was.

Vera laat de honden even aan haar wennen voordat ze de boel in de tuin gaat opbouwen voor de puppytest. Een tafel wordt opgezet waar ze de chips kan uitlezen en allerlei speeltjes worden uit de kisten tevoorschijn getoverd. Een voor een brengt eigenaar Christian zijn kroost naar buiten

Tamaskan-kennel Grey of Flanders.

voor een test. De honden hebben allemaal namen gekregen uit de Suske en Wiske reeks zoals Tante Sidonia, Schtroumpfette, Professor en Jerommeke. Een van de hondjes is zonder staart geboren en Christian hoopt dat hij straks een geschikt baasje kan vinden voor deze hond, evenals voor de enige uit het nest met slappe oortjes.

Vera schenkt veel aandacht aan het sociale karakter van de pups

De Tamaskan is een ras in opbouw, dat niet FCI-geregistreerd is zoals de Saarlooswolfhond en de Tsjechoslowaakse wolfhond. Vera schenkt veel aandacht aan het sociale karakter van de pups en observeert hun reactie op een aantal tests. Zo kijkt ze naar de mate van onderwerping als ze de pups voorzichtig op de rug probeert te leggen, plaatst ze ze achter een raster met een aantal verschillende speeltjes om te kijken hoe ze reageren zonder de roedel in het zicht. Ze observeert hoe hun jachtinstinct is ontwikkeld en hoe ze reageren op verschillende prikkels.

Op deze wijze registreert ze voor elke pup een soort blauwdruk die ze met Christian en zijn vrouw uitgebreid bespreekt. Christian is erg blij met de puppytest want hij wil voor elk karakter een goede match zoeken. Voor sommige hondjes is al duidelijk dat die beter geschikt zijn voor een rustig gezin en andere pups hebben juist een avontuurlijke eigenaar nodig. Op deze manier kan hij alles zo goed mogelijk afstemmen zodat de juiste hond bij de juiste eigenaar terecht komt.

De sneeuw zet in en de avondklok tikt door als we weer koers zetten richting Nederland waar Vera tot in de vroege uurtjes haar bevindingen uitgebreid uitwerkt in een rapport.

Helaas blijkt er na een paar maanden een mismatch te zijn tussen Bobette en haar nieuwe baasjes. Vera besluit haar een poosje in haar roedel op te nemen en noemt haar Lupa.

"De keuken ligt vol met harige bolletjes wol"

PORTRET 2: Riana en Rob van Dam

Het is ijsig en koud als ik in het Gelderse Garderen bij de familie van Dam voor de deur sta. Vier uit de kluiten gewassen Tsjechoslowaakse Wolfhonden staren me vanachter een hek in de keuken aan.

Eerst even aan elkaar wennen stelt Riana (1970), de vrouw des huizes voor. Het is in eerste instantie wat geblaf maar de rust keert al vrij snel weer als Rob (1962) het hekje opent. Een nieuwsgierige Ceska, Ice en Enya stormen de woonkamer in om mij te begroeten. De negenjarige Esko laten ze nog even veilig achter het hekwerk. Hij is praktisch blind en wil zijn roedel beschermen waardoor hij soms wat onverwacht gedrag kan vertonen. Als ik in zijn prachtige bruine ogen kijk, ben ik op slag verkocht.

Riana is erg begaan met haar Esko bij wie in eerste instantie staar werd geconstateerd. Om te kijken of de staar operatief verwijderd kon worden, werd ze doorverwezen naar een oogspeci- alist voor dieren. Al bij het eerste bezoek constateerde de oogarts dat hij ook PRA had. Het was toen duidelijk dat hij volledig blind zou worden. Een staaroperatie zou hem nog enige tijd meer zicht geven waarop Riana besloot de operatie door te zetten. Vlak voor de operatie bleek echter

“Ik word gelijk verliefd op zijn prachtige bruine ogen”

dat in een van zijn ogen naast PRA en staar ook zijn netvlies los zat. Een staaroperatie aan één oog volgde waarbij Riana geen seconde van zijn zijde week. Ze stond erop tijdens de operatie aanwezig te zijn en Esko niet ter observatie in de kliniek achter te laten. De paniek die het dier anders zou hebben moeten doorstaan zou ondraaglijk zijn geweest. Riana nam hem na de ingreep weer

lekker mee naar huis. Door de ingreep heeft hij toch anderhalf jaar extra zicht gehad, ook al was het maar aan één oog. Volgens Riana is Esko nu helemaal blind of ziet hij wellicht nog wat schaduwen maar in de woonkamer loopt hij bewonderenswaardig nergens tegenaan.

Het huis ademt liefde voor de honden

Het huis ademt liefde voor de honden. Overal mogen ze liggen, zelfs de relaxfauteuil wordt door de dieren geconfisqueerd. “Ze weten zelfs de knopjes te vinden om het voeteneinde omhoog te liften”, aldus Riana. Toch is er niets kapot gemaakt in huis en weten de honden heel goed hun plek in

de roedel. Riana en Rob trainen ontzettend veel met ze. Ze gaan met alle vier naar reddingshondentraining waarbij zelfs Esko nog van de partij is. Diny Engels doet vandaag dienst als slachtoffer en moet door de honden worden opgespeurd. Daarnaast doen ze veel verstopspelletjes want het zoeken zit volgens Riana nu eenmaal in het bloed. De Tsjech is immers gefokt op speurdrift en uithoudingsvermogen. Volgens haar kan een Tsjech uiteindelijk 100 km naast de fiets meelopen maar daarbij wordt hij niet voldoende uitgedaagd. Voor haar staat buiten kijf dat de Tsjech zowel geestelijk als fysiek uitgedaagd moet worden. Met een kleine beloning kun je ze volgens Riana ontzettend veel leren. De honden hebben geluk in deze coronatijden want normaliter zijn de baasjes minder vaak thuis. Riana is directeur bij een medisch adviesbureau en Rob vult zijn dagen met politiewerk. Nu is er dus extra tijd over voor flinke wandeltochten.

De tienjarige Ceska heeft een zwart sokje aangekregen en loopt met haar poot te slepen vanwege een deels gescheurde kruisband. Er is een brace op maat voor haar gemaakt waarmee ze een tijdje moet leren lopen. Volgens Riana gaat dat uitstekend en loopt ze dagelijks gemiddeld twee rondjes van 3 tot 8 kilometer. Voor zover Riana het kan beoordelen heeft Ceska geen pijn en rent ze zelfs baldadig achter zwijnen aan. Rob en Riana hervatten ook weer de hydrotherapie bij Dierenfysio Susan om haar te versterken en soepel te houden. Naast fysio- en lasertherapie wordt ook chiropractie ingezet om het natuurlijk herstel te bevorderen en haar rug soepel te houden.

Rob en Riana hebben Ceska met vijf maanden in Frankrijk opgehaald. Ze woonden toen nog in Rotterdam. De overgang van de rustige omgeving bij de fokker naar het drukke Rotterdam bleek echter erg groot. Ze had haar liever geleidelijk laten wennen aan de overgang. Toch is met veel liefde en geduld alles op zijn pootjes terecht gekomen. Ze was vroeger vrij angstig maar door goede begeleiding en hulp door hondengedragsdeskundige Glenn Prosser is Ceska een stabiele hond geworden.

Riana zocht een ras waarmee ze kon werken Riana en Rob zien de wolfhond als een uitdagend ras. In eerste instantie wilden ze een Duitse herder toen hun oog plotseling op een Saarloos viel. Dat vonden ze een prachtig beest maar Riana zocht een ras waarmee ze kon werken, waar ze reddingswerk mee kon doen. Zo is ze uiteindelijk bij de Tsjech beland. Zowel Rob als Riana hebben geen seconde spijt van hun keuze gehad.

Nu is het tijd voor een wandeling over het Houtdorperveld op de Veluwe in Garderen. Vandaag geen spoor van de wolf maar soms ziet Riana iets aan de houding van haar wolfhond veranderen en vraagt zich af of hij de geur van de wolf dan oppikt. Voldaan en onder de modder springen de honden weer in de bus. Eenmaal thuis verwent Riana ze allemaal met een stuk gedroogde runderlong.

Marielle van Uiter (1973) is een documentaire fotograaf die is afgestudeerd aan de Fotovak-school in Amsterdam en Boxtel. Van Uiter maakte documentaires over een breed scala aan onderwerpen in onder andere Afghanistan (embedded en unembedded), Irak, Syrië, Gaza, de West Bank, El Salvador, Columbia, Bangladesh, Rwanda, Libanon en Mexico. Haar boek "Bye Bye Bullshit, 29868 minutes with the last Dutch patrols in Afghanistan 2010", werd gepubliceerd in 2011. In 2010 werd ze tweede 'overall' prijswinnaar voor het United Nations Development Programme in New York met onder andere de foto "Liquid Gold" die ze maakte in de Centraal Afrikaanse Republiek voor Cordaid.

Marielle was eersteprjswinnaar van de Zilveren Camera 2015, buitenlandse documentaire (serie), tweede prijswinnaar van de Zilveren Camera 2011, buitenlands nieuws en eersteprjswinnaar van de Italian IntimaLente/Visual Ethnography 2015, Phototales: God is not for girls. In 2016 stond ze op de shortlist voor de 2016 Sony World Photography Awards. In 2017 werd ze eersteprjswinnaar van de Italian IntimaLente/Visual Ethnography 2017, Phototales: Duterte's War on Drugs.

De Zilveren Camera tweede prijs 2019 kreeg ze voor de serie War on drugs Mexico. De eerste prijs Zilveren Camera 2021 kreeg Marielle in de categorie Nature and Science / Dode wolven dienen de Wetenschap. In 2021 maakte zij voor National Geographic de publicatie – Het domein van de Wolf. Meer over Marielle van Uiter en haar werk is te vinden op: www.paralleluniversum.nl